

706492

ENTOMOLOGISCHE BERICHTEN

MAANDBLAD UITGEGEVEN DOOR

DE NEDERLANDSCHE ENTOMOLOGISCHE VEREENIGING

Deel 20

1 augustus 1960

No. 8

Adres der Redactie:

B. J. LEMPKE, Oude IJselstraat 12^{III}, Amsterdam-Zuid 2 — Nederland

INHOUD: G. L. van Eindhoven: D. Hille Ris Lambers geëerd (p. 141). — W. J. Boer Leffef: Biotoop-vastheid van *Alsophila aceraria* Schiff. (Lep., Geom.) (p. 141). — P. Kuyten: Darmafsluiting veroorzaakt door het eten van kevers (p. 143). — P. H. van Doesburg Sr.: Redescription of *Eumerus hungaricus* Szilády (p. 144). — F. G. A. M. Smit: Contribution à l'étude de la fauna d'Afghanistan 26, Siphonaptera — Fleas (p. 146). — K. Vegter: *Megachile lapponica* Thoms. en andere behangersbijen in 1959 in Zuidoost-Drenthe (p. 154). — W. Nijveldt: In memoriam Dr. H. F. Barnes (1902—1960) (p. 157). — A. C. van Bruggen: Notitie betreffende trek van *Belenois aurota* in Zuid-Afrika (Lepidoptera, Pieridae) (p. 158). Literatuur (p. 160: A. J. Besseling). — Korte mededelingen (p. 143: B. J. Lempke; p. 153, 160: W. J. Boer Leffef; p. 153: Aanbieding; p. 159: Catalogus der Nederlandse Macrolepidoptera).

D. Hille Ris Lambers geëerd

Ter gelegenheid van de opening van de 50e Landbouweek in Wageningen is ons medelid D. HILLE RIS LAMBERS een prijs ten deel gevallen van het Izak Korteweg en Anna Ida Overwater-fonds te Strijen. Het spreekt welhaast vanzelf, dat deze prijs hem werd toegekend wegens zijn zo belangrijke bladluis-studiën, waaraan land- en tuinbouw zowel in ons eigen land als daarbuiten zoveel te danken hebben.

Het is niet nodig op deze plaats uitvoerig uit te wijden over het grote belang van het werk van de heer HILLE RIS LAMBERS. Hij heeft zich daarmee een grote faam verworven, die zich buiten onze grenzen tot in alle landen der wereld uitstrekt.

Wij verheugen ons over de erkenning, die zijn werk ditmaal door het toekennen van bovengenoemde prijs heeft verkregen en wensen hem daarmee van harte geluk.

Namens het Bestuur der N.E.V.
G. L. VAN EYNDHOVEN, Secretaris

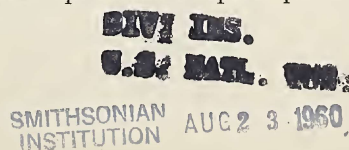
Biotoop-vastheid van *Alsophila aceraria* Schiff. (Lep., Geom.)

door

W. J. BOER LEFFEF

R.I.V.O.N., Mededeling nr. 71

Op 2 november 1959 werd door de heer B. VAN AARTSEN een klein aantal van deze soort waargenomen in het duingebied bij Heemskerk. De derde van dezelfde maand vingen wij de soort in flink aantal op de autolampen op het-

zelfde terrein aan de binnenduinrand in de daar aanwezige eikenhakhoutvegetaties.

Volgens een door de heer WESTERNENG gepubliceerde lijst in *Ent. Ber.* (lit. 1952) van vangsten in dit gebied, was *A. aceraria* Schiff. er zeldzaam. Dit verschil in ervaring moet m.i. toegeschreven worden aan de methode van waarneming. Hoewel ook in het algemeen van toepassing, is het vooral bij spanner-soorten, waarvan de wijfjes vleugelloos of kleinvleugelig zijn, in de praktijk gebleken, dat de aantallen waargenomen dieren en de grootte van de vangsten afhangen van de plaats waar de lichtbron (vanglamp) wordt geplaatst. Vangsten op licht, dat is opgesteld buiten het biotoop waar de soort thuis is, waar en de ♂♂ en de ♀♀ aanwezig zijn, zijn niet representatief voor de in de geschikte biotopen aanwezige populaties. Het is in dergelijke gevallen slechts mogelijk een reëel beeld van de getalsterkte van de populatie te verkrijgen indien de lichtbron in het biotoop van de soort wordt geplaatst. Buiten dit gebied worden de waarnemingen en vangsten snel minder naarmate de afstand biotoop—lichtbron groter wordt. Er zijn daar maar enkele exemplaren welke op licht komen. Dat zijn de verdwaalde exemplaren, de zwervers, die uit het eigenlijke vlieggebied zijn geraakt.

Zulke biotoopvasten soorten zijn o.a.: *Erannis leucophaearia* Schiff., *E. aurantiaria* Hb., *E. marganiaria* F., *E. defoliaria* Clerck, *Phigalia pedaria* F., *Alsophila aescularia* Schiff. en *A. aceraria* Schiff., dus alle spanners met niet-vliegende ♀♀.

Een mooi voorbeeld van biotoop-vastheid geeft *Agria tau* L. De mannetjes vliegen practisch alleen in het gebied waar de wijfjes zitten, hoogst zelden komt er een enkele daarbuiten. Ik heb dit meermalen met behulp van de pomplamp kunnen opmerken.

Deze *tau*-wijfjes zijn slechte vliegers. Vóór de copulatie heeft plaats gehad, vliegen ze zelfs helemaal niet. Het wil nog wel eens gebeuren, dat mannelijke exemplaren van genoemde en nog wel van andere soorten na het copuleren aan het zwerven gaan. Dergelijke individuen krijgt men, indien men laat in de nacht doorvangt, wel op het scherm. Een pomplamp, ook tamelijk ver buiten het biotoop, is voor het inventariseren van biotopen uitermate geschikt, men is namelijk onafhankelijk van een stroombron en kan naar willekeur in een bosgebied of in het duin etc. alle biotopen afzoeken.

A. aceraria ving ik b.v. in en bij Apeldoorn op de M.L.-lamp buiten de eiken-berkenbossen slechts weinig, met de pomplamp in een eiken-berkenbos (in het Hoenderlose Bos bij Hoenderlo) evenwel talrijk, doch zeer lokaal.

Dit voorkomen van *A. aceraria* in eikenbos bij Heemskerk en bij Hoenderlo is opmerkelijk, omdat in de ter plaatse ontwikkelde bostypes geen esdoorns (*Acer* spp.) groeien. Het is wel bekend, dat de soort ook op eik kan leven.

Summary

It was observed that males of *Alsophila aceraria* Schiff. could only be obtained in fair numbers by placing the lamp right into the biotope where the species occurs. The same rule holds good for practically all species of Geometridae with wingless females.

Literatuur

WESTERNENG, R., 1952, Vijf jaren vlindervangst op de P.W.N. terreinen, *Ent. Ber.* 14: 103—109, 116—122.